

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Beleidsnota "Op weg naar werk 2026-2029" Participatiewet
Nummer:	2040
Datum besluit B&W:	4 november 2025
Portefeuillehouder:	Mw. B. Ramerman
Informant:	Joost Roorda j.roorda@dalfsen.nl

Voorstel:

1. De beleidsnota "Op weg naar werk 2026-2029" vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het gevraagde advies van de Participatieraad over de beleidsnota en de bestuurlijke reactie daarop;

Wat is de kernboodschap?

De gemeente Dalfsen werkt de komende jaren aan deze maatschappelijke effecten:

- Inwoners nemen duurzaam deel aan arbeid of zijn - als werk niet mogelijk is - zo optimaal mogelijk maatschappelijk actief.
- Inwoners zonder werk zijn (weer) aan het werk of in traject op weg naar werk.
- Minder inwoners zijn afhankelijk van een uitkering; meer inwoners zijn financieel zelfredzaam.
- Inwoners worden goed ondersteund door vloeiend verbonden dienstverlening lokaal en regionaal.

In de beleidsnota "Op weg naar werk 2026-2029" hebben we opgeschreven hoe we inwoners de komende jaren willen ondersteunen in werk en op weg naar werk. Werk blijft ook de komende jaren centraal staan. De gemeente heeft een sterke ambitie: we bieden elke inwoner wat deze nodig heeft. We helpen inwoners met en zonder werk en met en zonder uitkering.

Dit doet de gemeente Dalfsen door:

- in samenwerking met de inwoner een plan (dat is de re-integratieroute) uit te werken en uit te voeren;
- te onderzoeken wat daarin de waarde is van groepsgerichte ondersteuning;
- meer aandacht te hebben voor het voorkomen van ondersteuningsvragen rond werk en behoefte aan een uitkering (via preventie en nazorg);
- de ondersteuning van inwoners als één geheel op te pakken, wanneer deze een bredere ondersteuningsvraag hebben dan alleen werk.

Waarom dit voorstel?

Op 11 juni 2024 heeft het college opdracht gegeven te komen tot een nieuwe strategische beleidsvisie voor de doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt. De uitgangspunten en kaders zijn vastgelegd in de kadernota "Op weg naar werk". Deze is vastgesteld door de gemeenteraad op 19 mei 2025. De gemeenteraad heeft daarbij gekozen voor de uitvoering van het versterkte scenario uit de kadernota. De beleidsnota is de uitwerking van dit versterkte scenario tot een volledige beleidsvisie. De beleidsvisie bepaalt de wijze waarop de gemeente Dalfsen uitvoering geeft aan de Participatiewet en re-integratie voor de jaren 2026-2029.

Waarom moet dit besluit genomen worden?

1.1 Met de maatregelen in de beleidsnota realiseren we het versterkt scenario.

De gemeenteraad van de gemeente Dalfsen heeft in de kadernota uitgesproken dat het versterkte scenario nodig is om landelijke en lokale ontwikkelingen recht te doen. Het versterkte scenario geeft het best uitvoering aan de wijzigingen in de wetgeving en de verwachte groei van de doelgroep werk en bijstand. De beleidsnota beschrijft dat een combinatie van versterkte maatregelen noodzakelijk is om het versterkte scenario te realiseren. Deze worden in de volgende punten kort benoemd en worden in de beleidsnota uitgewerkt.

1.2 Samenwerken met de inwoner vergroot diens inzet.

Wijzigingen in de Participatiewet vragen een omgang met de inwoner die meer gebaseerd is op samenwerken en vertrouwen. In de beleidsnota gebruiken we dit als een kans om nog meer samen met de inwoner te bepalen wat deze nodig heeft en welke stappen daarbij passen. Waar het kan zet de inwoner deze stappen zelf. We werken in de gemeente Dalfsen al goed samen met de inwoner. Maar door hier nog meer op in te zetten vergroten we het gevoel van regie bij de inwoner en daarmee diens inzet.

1.3 De re-integratieroute helpt inwoners structureel en methodisch op weg naar werk.

De gemeente Dalfsen zet sterker in op het methodisch (stap voor stap en volgens plan) ondersteunen van haar inwoners. Dat doen we via de re-integratieroute. In gesprek met de inwoner stellen we vast wat diens uitgangspunt is. En we bepalen ook wat diens mogelijkheden zijn om dichterbij betaald werk te komen. Vervolgens zetten we gestructureerde stappen op weg naar werk. Uitstroom naar werk blijft centraal staan. Als dat toch niet kan zetten we stappen naar maatschappelijke participatie. Door de begeleiding van de inwoner verder te structureren ondersteunen we inwoners zo snel en goed mogelijk. De re-integratieroute is een verdieping van de werkwijze in de afgelopen jaren. We onderzoeken of groepsgerichte ondersteuning een waardevolle aanvulling is op onze werkwijze.

1.4 Preventie en nazorg dempen de (nieuwe) ondersteuningsbehoefte van inwoners.

De komende jaren zijn preventie en nazorg belangrijke instrumenten binnen re-integratie door de gemeente Dalfsen. Het Werkcafé is en blijft daarin de spil. De komende jaren willen we het bereik van het Werkcafé vergroten en werken aan het vinden van inwoners die zich niet vanzelf melden. Preventie en nazorg helpen zo om het aantal (zwaardere) ondersteuningsvragen rond werk en uitkering te dempen.

1.5 Een brede blik naar de ondersteuningsbehoefte op alle terreinen van de inwoner geeft juist focus.

Regelmatig hebben inwoners ondersteuningsvragen breder dan alleen werk en breder dan de individu. Inwoners hebben er belang bij dat we hun bredere hulpvraag in het geheel oppakken. Daarbij kunnen we gericht focus aanbrengen in de ondersteuning. Op welk leefgebied starten we met de ondersteuning en wat volgt daarna logisch? Insteek op welk leefgebied heeft het snelst en het meest positief resultaat voor de inwoner? Een brede blik naar de ondersteuningsbehoefte van de inwoner zorgt zo niet voor een groter beroep op de gemeente, maar geeft juist structuur en focus.

Kan het ook anders?

In de kadernota zijn andere scenario's voor het re-integratiebeleid overwogen, waarbij de gemeenteraad heeft gekozen het versterkte scenario de komende jaren uit te voeren. In de beleidsnota zijn daarom geen alternatieven meegenomen.

Welke mogelijke risico's zien we?

1.1 Het versterkte scenario legt de lat hoog.

De gemeente Dalfsen legt de lat hoog door een sterke ambitie uit te werken in het beleid rond re-integratie. En dat terwijl Dalfsen het al goed doet. We hebben meer inwoners aan het werk dan landelijk gemiddeld en hebben ruim minder mensen in een uitkering.

We zijn aan onze inwoners verplicht het maximale te bereiken. Het versterkte scenario is ook het antwoord van de gemeente Dalfsen op de prognose dat de bijstandspopulatie de komende jaren groeit. We willen die groei maximaal dempen om te voorkomen dat de afhankelijkheid van de gemeente toeneemt.

We monitoren de komende jaren of we de sterke ambitie ook daadwerkelijk weten te realiseren.

Door de versterkte focus op werk, methodisch werken, samenwerken met de inwoner en de aandacht voor preventie en nazorg, menen we de juiste focus te hebben om de doelen in het versterkte scenario te halen.

1.2 De uitvoering van het versterkte scenario vraagt extra inzet van middelen.

Om het versterkte scenario te realiseren is het nodig meer re-integratiemiddelen in te zetten. Dat levert extra kosten op. Deze vallen echter weg tegen het financieel voordeel doordat we de groei in de uitkeringen dempen. We monitoren de komende jaren hoe extra uitgaven en extra besparingen zich tot elkaar verhouden.

Wat kost het?

De kosten voor de uitvoering van het beleid zijn meegenomen in de reguliere begroting van de uitvoering van de Participatiewet. De extra inspanning die de gemeente Dalfsen verricht voor re-integratie en preventie kost weliswaar geld. Maar deze kan worden betaald vanuit besparing op de uitgaven voor uitkeringen (in het versterkte scenario dempen we de groei van het aantal uitkeringen). Daarmee is de beleidsnota budgetneutraal.

Hoe betrekken we onze inwoners?

In de periode dat de beleidsnota is uitgewerkt, vertegenwoordigde de Participatieraad de belangen en de invalshoek van de inwoners. Het afgelopen jaar is actief overlegd met de Participatieraad. Zij zijn al vanaf het begin betrokken en meegenomen in analyses, ontwikkelingen, kadernota en uiteindelijk de beleidsnota. Dat is belangrijk geweest om het belang en de behoefte van de inwoner goed mee te nemen. Zo zijn al gedurende het afgelopen jaar de adviezen van de Participatieraad gehoord en verwerkt in de beleidsnota. De Participatieraad herkent dit ook en heeft een positief advies afgegeven.

In de beleidsnota is de samenwerking met de inwoner een belangrijk thema. We willen deze nog nadrukkelijker betrekken in diens eigen re-integratie dan we nu al doen. Hier ligt een belangrijke rol van de consultants en loopbaanbegeleiders, die onze inwoners dagelijks spreken. Zij denken vanuit de praktijk mee hoe we het beleid het best praktisch vorm kunnen geven in het belang van onze inwoners.

Hoe maken we het bekend?

De communicatie in de komende jaren is gericht op het vergroten van de zichtbaarheid en vindbaarheid van de gemeente Dalfsen en het Werkcafé voor zowel inwoners met vragen over werk als werkgevers. De doelgroepen uit de Participatiewet informeren we over de mogelijkheden voor ondersteuning en activeren hen deze te gebruiken. Werkgevers informeren we over de kansen die zij deze doelgroep kunnen bieden en we activeren hen dit daadwerkelijk te doen. Intern informeren we de collega's over de veranderingen in hun werk en de samenwerking met de inwoner.

Hoe gaan we verder?

Na vaststellen van de beleidsnota door college en gemeenteraad starten we met de implementatie van het beleid vanaf 2026.

Meer informatie bij dit voorstel

1. Beleidsnota "Op weg naar werk 2026-2029"
2. Advies Participatieraad t.a.v. de beleidsnota
3. Reactie van het college aan de Participatieraad

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
Michael Sijbom

de gemeentesecretaris,
Henry van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 november 2025, nummer 2040;

b e s l u i t :

1. De beleidsnota “Op weg naar werk 2026-2029” vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het gevraagde advies van de Participatieraad over de beleidsnota en de bestuurlijke reactie daarop;

Dit besluit is genomen in de openbare vergadering van de raad van 15 december 2025.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
Michael Sijbom

de griffier,
Johan Paul de Groot